

Het 'Onze Vader'... een joods gebed?

*Vader over ons in de hemelen,
geheiligd worde uw naam;
kome úw koninkrijk,
geschiede úw wil
als in de hemel ook op de aarde,
ons nodige brood, geef ons dat vandaag;
en vergeef ons onze schulden,
zoals wij ook vergeven hebben
wie ons iets schuldig zijn;
en breng ons niet in beproeving,
maar ontruk ons aan het boze!*

(Omdat van u is het koninkrijk en de kracht en de heerlijkheid tot in de eeuwen. Amen)

Mattheüs 6 : 9 - 13 (Naardense Bijbel)

- 1 De Vadersnaam komt ook in het Oude Testament voor, maar dan vooral in teksten waarin de HEERE door Zichzelf of door een profeet Vader wordt genoemd :

Jeremia 3 : 4	<i>'Zult u dan niet van nu aan tot Mij roepen: Mijn Vader...'</i>
Jeremia 3 : 19	<i>'Ik zei: U zult tot Mij roepen: Mijn Vader...'</i>
Jeremia 31 : 9	<i>'Want Ik ben Israël tot een Vader, en Efraïm - Mijn eerstgeborene is hij...'</i>
Deuteronomium 32 : 6	<i>'Is Hij niet uw Vader, Die u verworven heeft...?'</i>
Maleachi 2 : 10	<i>'Hebben wij niet allen één Vader? Heeft niet één God ons geschapen?'</i>
Jesaja 63 : 16	<i>'Toch bent U onze Vader... 'U, HEERE, bent onze Vader...'</i>
Jesaja 64 : 8	<i>'Maar nu, HEERE, U bent onze Vader! Wij zijn het leem en U bent onze Pottenbakker'</i>

De rechtstreekse aanroep van God met het vertrouwelijke Abba (zoals in het 'onze Vader') vinden we in het oude testament niet.

Het 'Onze Vader'... een joods gebed?

2. "Onze Vader" in Joodse gebeden:

Achttiengebed (3x daags):

*'Breng ons terug, onze Vader, tot Uw leer en breng ons nader, onze Koning, tot Uw dienst...
Vergeef ons, onze Vader, want wij hebben gezondigd.'*

Awinoe Malkinoe (in de liturgie op Grote Verzoendag): Als aanroep, voorafgaand aan elke bede:

'Onze Vader, onze Koning'

Bede voorafgaand aan de geloofsbelijdenis uit Deuteronomium 6 : 4 en 5:

*("Luister, Israël! De HEERE, onze God, de HEERE is één! Daarom zult u de HEERE uw God,
liefhebben met heel uw hart, met heel uw ziel en met heel uw kracht.")*

*'Onze Vader, barmhartige en erbarmende Vader, ontferm U over ons en geef in ons aller hart alle woorden
van de leer van Uw Thora in liefde te verstaan'.*

Aanhef van het dankgebed voor het herstel van Israël als onafhankelijke staat, uitgevaardigd door het opperrabinaat van Jeruzalem:

*'Onze Vader in de hemelen, Rots en Verlosser van Israël,
zegen de staat Israël, de eerste spruit van onze verlossing!'*

3. Het 'Onze Vader' is ingedeeld in 7 afzonderlijke gebeden, waarvan de eerste 3 op God zijn gericht en Zijn heerschappij betreffen, en de volgende 4 het menselijk welzijn beogen.

Deze indeling in 7 spoort geheel met het oude testament.

Vergelijk Nieuwe Testament
7 zaligsprekingen, 7 'wee u's over de Farizeeën
7 gelijkenissen
de opdracht 70 x 7 maal te vergeven

Oude Testament in de boeken van Mozes
het jubeljaar (na 7x7 jaren),
de zevenarmige kandelaar in de tempel
de 7 ^e dag in de week (sabbath).

(In de eerste Messiaans-Joodse Gemeente werden 7(!) diakenen aangesteld, Handelingen 6 : 3 en verder)

4. 'Abba' - Aramees, de taal die in Jezus' tijd werd gesproken - komt in de Evangeliën 170 x voor. Abba is equivalent

Het 'Onze Vader'... een joods gebed?

met ons woord papa. Hoewel deze aanroep de intimiteit van de vader - kind relatie in zich bergt, zorgt de toevoeging *'in de hemelen'* weer voor enige afstand tot de Eeuwige. Dat de Vader de hemelse is, drukt iets uit van *'de vreze des HEEREN'*, van huiverende, eerbiedige liefde. Het mag dan ook wel een wonder heten, dat Jezus zondige vissers uit Galilea en even zondige mensen in Nederland maakt tot Zijn broeders/zusters en hen zegt: *'Als je bidt, zeg dan: onze Abba, die in de hemelen zijn'*.

5. Na de aanspreekvorm volgen 3 beden, die bijna woordelijk overeenkomen met het dagelijkse Kaddisjgebed van de synagoge (betreffende de naam, het koninkrijk en de wil): *'verheven en geheiligd worde Zijn grote Naam in de wereld, die Hij naar Zijn wil heeft geschapen, en late Hij Zijn koningschap heersen in uw leven en in uw dagen en in het leven van het ganse huis Israëls.'* Dit Kaddisjgebed stamt hoogstwaarschijnlijk uit de 1^e eeuw vóór Christus.
6. De lofprijzing aan het slot staat niet in oudere handschriften, ook niet in de versie van Lukas (Lukas 11 : 1 - 4). Hij staat in vele vertalingen tussen vierkante haken. Toch past hij prima in de structuur van Joodse gebeden: deze beginnen en eindigen met een lofzegging aan de Eeuwige. Een krachtige uitnodiging aan ons om dat ook te (blijven) doen. Het zal het hoge *'ik'*-gehalte van onze gebeden aanzienlijk temperen!
7. Het *'Onze Vader'* een Joods gebed?
Zeer zeker! Maar tegelijk ook het gebed dat de Here Jezus via zijn (Joodse) discipelen aan ons - christenen uit de heidenen - leert.